

Helsedirektoratet
Pb 7000 St. Olavs plass
0130 Oslo

1. april 2018

Høring: Pakkeforløp for behandling i psykisk helsevern, voksne (17/35558)

- **Høringen kommer fra:**
 - Ideell organisasjon
- **Navn på avsender av høringen (hvilken statlig etat, fylkesmannen, kommune osv):**
 - Mental Helse
- **Bidrar pakkeforløpet til å oppnå følgende mål:**
 - Økt brukermedvirkning og brukertilfredshet
 - Delvis
 - Sammenhengende og koordinerte pasientforløp
 - Delvis
 - Unngå unødig ventetid for utredning, behandling og oppfølging
 - Delvis
 - Likeverdig tilbud til pasienter og pårørende uavhengig av hvor i landet de bor
 - Delvis
 - Bedre ivaretagelse av somatisk helse og gode levevaner
 - Delvis
- **Har du kommentarer til noen av punktene over?**
 - Helsedirektoratet gjør rett i å sette søkelyset på brukermedvirkning i «Pakkeforløp for behandling i psykisk helsevern, voksne», men har fortsatt et stykke igjen. Mental Helse mener det bør innføres ytterligere standarder og dokumentasjon av opplæring i brukermedvirkning. Ved å innføre standarder åpnes det for å bedrive fremtidig kvalitetskontroll. For å sikre et likeverdig tilbud til pasienter og pårørende uavhengig av hvor i landet de bor må fristene som angis i pakkeforløpet ta hensyn til de kommunene med mindre kapasitet. Vi advarer imidlertid mot å la dette hensynet medføre forsinkelser i prosessen i kommuner med større kapasitet. Dette kan gå på bekostning av målet om å unngå

unødig ventetid, behandling og oppfølging. Av den grunn støtter Mental Helse bestemmelsen om at pakkeforløp for behandling skal starte «uten ubegrunnet opphold»

- **Fremstår pakkeforløpet som nyttig for brukere/pasienter, pårørende og tjenestene?**
 - Ja
- **Bidrar pakkeforløpet til god forløpskoordinering?**
 - Ja
- **Har pakkeforløpet målepunkter og forløpstider som er relevante og nyttige?**
 - Ja
- **Har du kommentarer til noen av punktene over?**
 - Mental Helse ser positivt på at pakkeforløpet har som mål å standardisere selve forløpet, og ikke følger den danske modellen for pakkeforløp der behandlingens innhold standardiseres. Det er viktig at ethvert pakkeforløp hverken reduserer friheten til å bruke faglig skjønn eller går på bekostning av brukerens individuelle behov. Mental Helse stiller seg avventende til hvorvidt pakkeforløpet er nyttig for brukere, pårørende og tjenestene samt bidrar til god forløpskoordinering. Det kommer an på tjenestenes evne til å implementere omorganiseringene.
- **Henvisning og start**
 - 1.4. Forløpskoordinering: Den nye forløpskoordinatorrollen er sentral i pakkeforløpet, men det nevnes ikke noe om hva som skal sikre at omorganiseringen, som en implementering av forløpskoordinatorrollen krever, faktisk finner sted. En av målsettingene med pakkeforløpet er økt brukermedvirkning, men det kommer ikke frem av pakkeforløpet hvorvidt forløpskoordinator skal bidra til økt brukermedvirkning. Mental Helse mener at det bør innføres ytterligere standarder og dokumentasjon av systematisk opplæring i brukermedvirkning i alle tjenesteytende ledd. Det burde også spesifiseres om brukeren har rett til å bytte forløpskoordinator dersom brukeren skulle ha ønske/behov for det.

- **Behandling og oppfølging**

- 2.2. Legemiddelbehandling: I pakkeforløpet slås det fast at «Eventuell behandling med legemidler må ikke starte før pasienten er gitt informasjon om fordeler og ulemper ved de enkelte legemidlene». En ulempe ved enkelte legemidler er at de kan ha innvirkning på brukerens rettigheter. For eksempel kan inntak av enkelte legemidler frata brukeren førerretten, noe som kan ha svært uheldig innvirkning på brukerens livskvalitet og lede til ytterligere psykisk uhelse. Dersom innvirkning på brukerens rettigheter er ment å være inkludert i pakkeforløpets formulering «ulemper ved de enkelte legemidlene», bør dette spesifiseres. Mental Helse etterlyser dessuten at brukeren informeres om legemiddelfrie behandlingstilbud under planlegging av behandling. 2.4. Evalueringspunkter: Mental Helse anser det som positivt at pakkeforløpet legger opp til at feedback-verktøy bør benyttes jevnlig. Imidlertid mener Mental Helse at brukermedvirkning bør være en enda større del av «Pakkeforløp for behandling i psykisk helsevern, voksne». Det bør innføres ytterligere standarder og dokumentasjon av systematisk opplæring i brukermedvirkning i alle tjenesteytende ledd. Uten opplæring i brukermedvirkning har feedback-verktøy for brukermedvirkning liten effekt.

- **Avslutning og videre oppfølging**

- Mental Helse har ingen kommentarer til dette punktet.

- **Forløpstider og registrering av koder**

- Mental Helse har ingen kommentarer til dette punktet.

- **Generelle kommentarer**

- Mental Helses generelle kommentar til samtlige av punktene overfor er at vi stiller oss spørrende til hva som vil skje med implementeringen av pakkeforløpet når det ikke er satt av særskilte ressurser til det. Mental Helse er bekymret for hvorvidt tjenestene vil være i stand til å gjennomføre den omorganiseringen som pakkeforløpet legger opp til.